Екологична образователна програма

Разработена като част от проект „От Желязна завеса до Зелен пояс: възстановяване на екологичните мрежи в Югоизточна България" и проект „Заедно за природата"

ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА
Програма за сътрудничество

Екоприключенци!

Екологична образователна програма за учители и ученици

— Май —

Тема на месеца:
Как птиците строят своя дом

Тема на месеца

Здравейте, учители!

Ето, че краят на учебната година е вече тук, а с него идва и **финалът на нашата екологична програма „Екоприключенци”**. Надяваме се, че сме допринесли с позитивни емоции, нови знания, любопитни мигове и осъзната любов и грижа за природата, от която всички ние сме неизменна част! Опитахме да вдъхнем кураж на младите хора в класа ви, че от тях зависи опазването на най-голямото ни богатство и усещане, че ние сме решаващи за оцеляването и благоденствието на милиони животни и растения около нас. Дано заедно сме успели в тази нелека, но така важна, задача за всеки човек на хубавата ни синя планета, която споделяме с още много интересни малки и големи същества

Темата на последния месец от програмата обогатява думата дом, защото ще ви запознаем с необикновените и много изобретателни домове на птиците. Заглавието е **„Как птиците строят своя дом”** и ще разгледаме няколко интересни видове птици, срещащи се у нас, вероятно дори и на някой от външните ъгли на прозореца на класната стая. Ще поговорим и за любопитни похвати, които птиците ползват, за да направят своя дом безопасен за малките, които ще отгледат там.

Този месец сме планирали следните занимания:

- **В класната стая** - интересна презентация, съпроводена с видеа, дискусия и постери. Предвидили сме едно увлекателно занимание за децата.
- **На двора** – две занминания, свързани с гнезда. (щафетна игра и построяване на гнездо от естествени материали)
- **У дома** - ще опитваме да имитираме птичи песни и ще гледаме видеа за забележителни (и неповторими) птици от света, според звуците, които издават.
- **Празници и поводи**
    - **01.05** - Ден на труда
    - **02.05 -** Великден
    - **06.05** - Гергьовден, Празник на армията и официален празник
    - **9.06 -** Ден на Европа
    - **11.05** - Международен ден на мигриращите птици
    - **15.05** - Международен ден на семейството
    - **21.05** - Ден на Натура 2000
    - **22.05** – Международен ден на биоразнообразието
    - **24.05** - Ден на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност

В класната стая

Презентация

20 минути / за целия клас / проектор и екран

Добре дошли в новата тема за месеца! Ще разгледаме някои от интересните гнезда, които птиците по нашите земи създават. Какви хитрини прилагат, за да пазят малките си от хищници, какви непривични за птиците методи и материали използват, за да създадат домовете си - всичко това ще видите в презентацията.

Пуснете презентацията и разказвайте слайд по слайд увлекателно на децата. Вероятно те ще искат да споделят впечатления и ще имат въпроси - търсете отговорите заедно.

Към презентацията има изготвен работен лист, който да държи вниманието на малките екоприключенци, както и да постави основите за развитите на умението за учене: Търсене, управление и организиране на информация. За да подкрепите учениците в попълването му ви насърчаваме да го визуализирате на електронна дъска (при наличието на такава) и да ги насочвате.

Дискусия

15 минути / за целия клас

След презентацията имате **въпроси за дискусия, по които да поговорите с децата**. Обсъждайте свободно въпросите, като споделяте и вие. Нека учениците да разказват, като се изслушват и не се прекъсват.

Постери

5 минути / за целия клас / принтер, дъвка за стена или хартиено тиксо

С идването на новия месец, идват и новите постери. В тях ще разгледате част от **гнездата и птиците от презентацията**. Поставете ги до предните от април или пък оставете само тях - преценете, според начина, по който правите това досега.

Препоръчваме да оставите всички постери от месеците, за да оформите визуална пътека на темите от програмата.

Видеа

10 минути / за целия клас / проектор и екран

След като разгледате презентацията и обсъдите темата с въпросите за дискусия, **гледайте тематичните видеа**, като включите звука:

- Градски лястовици строят гнездо
  https://www.youtube.com/watch?v=joOEQQ-sHOM
- Градски лястовички събират кал
  https://www.youtube.com/watch?v=1COvzN3TJ_8
- Червенокръста лястовичка посещава своето гнездо
  https://www.youtube.com/watch?v=OjiaisEP5vw
- Бял щъркел намества клон в гнездото си
  https://www.youtube.com/watch?v=epnwd_auMJo
  https://www.youtube.com/watch?v=KD2CCAE4mxo
- Испанските врабчета под гнездо на бял щъркел
  https://www.youtube.com/watch?v=nZTRxXowP94
- Черни бързолети от яйца до пораснали птици
  https://www.youtube.com/watch?v=MVcXxIOImNc
- Свраките и тяхното мега гнездо
  https://www.youtube.com/shorts/p0E0OHBM7dY
- Земеродните рибарчета отблизо, от построяване на изкуствена стена, за да се снимат най-интимните моменти от живота им – снасянето на яйцата и хранене на малките
  https://www.youtube.com/watch?v=t5k9xf87Qmg
- Старателно оплитане на гнездо на торбогнездени синигери
  https://www.youtube.com/watch?v=qHjMBDnlKs4
- Воден кос строи своя дом
  https://www.youtube.com/watch?v=YZRKEqwpTNU

- Семейство авлиги хранят своите малки в гнездото https://www.youtube.com/watch?v=EOUADTvnhr4
- Горска зидарка зида своята хралупа https://www.youtube.com/watch?v=ttrXNBMUhXk

---

Игри в клас

„Архитекти на гнезда”

30 минути / за целия клас, може и по екипи

Целта за задачата е - **Направете гнездо, което може да задържи яйце.**

Това далеч не е толкова лесна задача. Подберете материали – листа, лепило, картон, каквото се сетите и нека децата да лепят и оплитат своите гнезда.
След това вземете камъче, с големина и тежест на яйце и пробвайте дали гнездата ще издържат тежестта на яйцето или ще се скъсат.

Заключението в края на това занимание е ясно – гнездата трябва да са здрави, за да може яйцата да са в безопасност.

„Коя птица съм?“

5 минути / за целия клас

Цел: децата да разпознават птиците по гнездата им.

Как се играе: Учителят описва птица, а децата познават.

Примери:
„Правя гнездо от кални тухлички по сгради.“
Отговор: лястовица.

„Гнездото ми е огромно и може да се използва много години.“
Отговор: щъркел.

„Не строя гнездо, а снасям яйце в чуждо.“
Отговор: кукувица.

„Копая тунелче в земята край чиста вода.“
Отговор: земеродно рибарче.

„Птичи строители“

5 минути / за целия клас

Цел: да се свържат птиците с материалите за гнездо.

Как се играе: Учителят казва материал, а децата казват коя птица може да го използва.

Примери:
„Кал!“
Децата: „Лястовица!“ или „Горска зидарка!“
„Клони!“
Децата: „Щъркел!“
„Перца и слюнка!“
Децата: „Бързолет!“
„Тревички като кошничка!“
Децата: „Авлига!“
„Мъх и пера край вода!“
Децата: „Воден кос!“

„Истина или птича шега?“

10 минути / за целия клас

Цел: проверка на знанията по забавен начин.

Как се играе: Учителят казва твърдение. Ако е вярно, децата пляскат веднъж. Ако е грешно, слагат ръце на главата като „гнездо“. Може да стават или клякат, ако учителят прецени, че е добре да се раздвижат децата.

Примери:
„Щъркелите ремонтират гнездата си, когато се върнат от Африка.“
Вярно.
„Бързолетите строят гнезда от тухли.“
Грешно.
„Лястовиците ядат летящи насекоми.“
Вярно.
„Кукувицата винаги строи най-голямото гнездо.“

Грешно.
„Гнездата небива да се разрушават.“
Вярно.
„Кукувицата винаги строи най-голямото гнездо.“

На двора и наблизо

Май е месец, в който просто не трябва да си вътре :) Времето е перфектно за навън, не е твърде топло, вече не е хладно и не вали толкова много.

Да построим гнездо на птица

20 минути / за целия клас, може по екипи или индивидуално

Съберете материали от училищния двор

- Клонки
- Сухи треви
- Мъх
- Листа
- Кал

Може да разделите децата на групи и всяка група да строи определено гнездо, с което по-рано сте се запознали в презентацията.

Можете със събраните природни материали да довършите своите гнезда в класната стая, където да се добавят пластелин (заместник на калта) и добре да оформите гнездата.
Направете красива изложба на вашите гнезда – уникални и различни, точно като тези на истинските птици.

Щафета – да построим гнездо

15 минути / за целия клас, по екипи / тебешир

Нека се раздвижим!
Всички обичат състезанията тип щафета.

Разделете децата на 2 отбора по равно.

Отбележете началото на трасето и за „гнездото“, очертайте с тебешир един кръг, където децата трябва да носят гнездови материали – какви са те? Предварително може децата да съберат два снопа пръчки от двора на училището или ако няма достатъчно клонки наоколо, децата могат да си предават тебешир, с който да „драсват“ по една черта-клон в кръглото очертание, което е гнездото, след което да дават тебешира на следващия участник – буквално като шафета.

Печели по-бързият отбор.

У дома

Всеки месец в програмата ви изпращаме **материали, които да споделите с родителите на децата**, за да може темата, която ги вълнува в клас, да се появи и у дома. Този месец сме приготвили занимания, свързани с гнездата на птиците.

Ето **съобщение за родителите**:

Здравейте, скъпи родители,

Май е великолепен месец, пълен с празници, истинско пролетно време и прекрасна природа, която ни приканя да се разхождаме и прекарваме повече време навън. Този месец фокусът на учебна програма „Екоприключенци” на БДЗП е домовете на птиците. Планирали сме вълнуващи занимания за децата и ще се радваме да сте част от емоциите със следното занимание, което да пренесе хвъркатата тема и у дома.

Къщичка за птици

Дом за птици. Да си построим къщичка за птици вкъщи е по-добрата идея отколкото да просто да купим такава. За жалост в много магазини къщичките за птици не са правени да издържат дълго, нито да отговарят на биологичните параметри на птиците, за които са правени. Затова е най добре вкъщи да построим здрав и подходящ дом за градинските птици, какъвто е големият синигер.
Чест гост на хранилките за птици през зимата – големият синигер е покрай нас и през лятото, но тогава трескаво отглежда своите малки. На този линк от сайта на БДЗП можете да намерите инструкции https://bit.ly/4tRApL5

Ето и едно чудесно видео „как да построим къщичка за синигери“ - https://www.youtube.com/watch?v=CYO5hEAbE1w
Без значение колко е голяма градината ви – къщичката може да бъде поставена дори на стена, далеч от котки, не на южно изложение, за да не се изпекат малките пиленца вътре 😊
Градинката пред блока също е чудно място за къщичка за птици, наблюдавайте заедно дали някои синигер ще прояви интерес и не губете надежда ако не се получи от първия път, ако къщичката е стабилна, догодина също има шанс птици да я заселят.

Благодарим ви, мили родители, баби, дядовци, лели и чичовци, че сте част от тези интересни занимания за вашите деца, че им показвате природата и отделяте време да сте заедно 🤓

Весел месец май!

Празници и поводи

Въведение
Май е пълен с поводи и ни гарантира весело и празнично време заедно. Помислете заедно с децата **как да ги отбележите** така, че да научите нещо ново и интересно.

- **01.05** - Ден на труда
- **02.05** - Великден
- **06.05** - Гергьовден, Празник на армията и официален празник
- **9.06 -** Ден на Европа
- **11.05** - Международен ден на мигриращите птици
- **15.05** - Международен ден на семейството
- **21.05** - Ден на Натура 2000
- **22.05** - Международен ден на биоразнообразието
- **24.05** - Ден на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност

— Весел май, екоприключенци! —

За въпроси, коментари и впечатления за програмата,
пишете ни на ***ekopriateli@bspb.org***